

Řimsologie jako destigmatizace alkohol-alkoholismu

LENKA POŘÍZKOVÁ

Řimsologie

1972 – objev řimsologie a založení **Protialkoholní společnosti doktora Řimsy**

Váchalův **Krvavý román**; dr. Řimsa = dr. Šimsa (psychiatr a průkopník adiktologie)

Cca 1x ročně vědecké kongresy/jamboree

Zkoumání **alkohol-alkoholismu** jako antropologického fenoménu; postupně zkoumání celého universa; univerzalita řimsologie

„Metoda usouvztažňování zdánlivě neslučitelných jevů na rovině, která je pro ně na první pohled nevhodná“

Obrana (**prevence**) proti hlouposti a marasmu normalizace (a posléze konzumní společnosti)

Věda jako druh humoru, jímž je možné dosáhnout hluboké filosofické reflexe světa = preventivní potenciál vůči „omezenosti lidského ducha“

HLAS KRVE

OBČASNÍK KLUBU ŘIMSOLOGŮ

Ročník I. - 1990

Číslo 0

VIVA ŘIM SOLOGIA
SCIENTIA DOCTA!!!

Vážení řimsologové, dámy a pánové,
dostává se vám do rukou nový časopis. Je to váš časopis. Jeho hlavním úkolem bude informovat vás o veškerém dění řimsologickém, to jest o činnosti Protialkoholní společnosti doktora Řimsy, Filmové společnosti Fragonard, Ústavu dějin řimsologie a zejména pak o projektech a práci nově vzniklého klubu řimsologů, který veškeré řimsologické činnosti bude se vynasnažovat zastřešovat resp. zařimsovat.

Klub řimsologů, jeho vymezení a povaha

Ladislav Horáček

Klub řimsologů byl založen 29. prosince 1989 v Krušovické pivnici v Praze řiDr. Juliem Hülkem, řiDr. Ivanem Beránkem, řiC. Vítězslavem Čížkem, řiDr. Ladislavem Horáčkem a nepřítomným řiDr. Jiřím Kašem, jehož se nepodařilo sehnat. Klub řimsologů je spolek. Spolkem nazýváme to, co se zabývá svobodnou spolkovou činností, která bude v Čechách po dvaadvaceti letech legalizována. Klub řimsologů, dále pro stručnost KR, bere si za své činnosti ediční; proto zakládá velké nakladatelství PASEKA, s edicemi: 1. Knihy Josefa Váchala, 2. Acta řimsologica, 3. Zapomenutí mistři pera a umění /edice řiDr. Vladimíra Boreckého/, 4. Lidové romány a ostatní braková literatura /zvláště výnosné/, 5. Literatura o čem-

koli, řimsology psaná. Druhou nepominutelnou součástí KR by měla být možnost vystavovat své obrazy na prodejních výstavách v galerii KR a na své by si měli přijít i muzikanti, jimž by měl KR pomoci při pořádání koncertů. Velmi podstatnou se jeví místnost klubovní hostinského typu, jež by se Salonem u červeného krkavce zvala a v této vrahodebři by lid řemeslný, zvláště ale chudobný, který jen bídou tře, pochybné kratochvíle vyhledával. Podnikání KR by mělo přinést nemalý finanční efekt, kt-

Koncept „harm reduction“ v řimsologii?

Snižování rizik či minimalizace poškození u jedinců užívajících alkohol; edukace o rizicích

HR:

„Poradenství a edukace v rámci HR nezbytně zahrnuje i rady, návody a vysvětlení, jak drogu bezpečně aplikovat.“

„Tištěné materiály, které tyto informace obsahují, jsou zcela specifické a jejich distribuce musí být omezena na okruh klientů, kterým jsou určeny.“

„Dostanou-li se tyto materiály mimo tento okruh, např. do škol, vyvolávají senzaci, pobouření a obviňování.“

„HR se provádí buď přímo v terénu (terénní programy, streetwork) nebo v nízkoprahových kontaktních centrech.“

Co je alkohol-alkoholismus pro řimsologii?

„Řimsologie je novou vědní disciplínou, která zkoumá specifickou sféru jsoucna alkohol-alkoholismus jakožto fenomén antropologický, jeho vliv na lidstvo a na výsledky lidského konání.“

Základní metoda boje proti alkohol-alkoholismu: „vytloukání klínu klínem“

Z hlediska HR: Přijetí života s alkoholem jako něčeho nevyhnutelného

Tolerance vůči abstinenci – ale odmítání militantní verze abstinentismu

Oblasti výzkumu alkohol-alkoholismu

Fyzikální, hydrodynamické aj. analýzy – „nebalené pivo“, „vídeňské pivo“, pivo v beztláčeném stavu

Dopady piva na stabilizaci či destabilizaci manželství, jeho význam pro staromládeneckou pohlavní zdrženlivost atd.

Alkohol a alkoholismus v kulturní historii atd.

Reflexe alkoholismu u Josefa Váchala

Teoretické vypořádání se s abstinentsvím

Alkohol jako partner (= kategorie zacházení) vs. alkohol jako nepřítel (= kategorie boje)

Idea contraalcoholismu = odmítnutí naprosté abstinence jako „boje proti alkoholismu“.

Julius Hůlek: *„Jestliže abstinence znamená zdrženlivost, pak posuďte sami: Jakýpak to asi bude boj, když se svého nepřítele nesmíte ani dotknout?“ ... „Řimsologie svým tvořivým pojetím alkohol-alkoholismu naprosto přesvědčivě dokázala, že nepřítel může být partnerem. Čili jinými slovy: z nepřítele se může stát partner.“ ... „Boj se může změnit v mírumilovné zacházení.“*

Metoda pití do ztracena

Vojtěch Bezucha: provádět boj proti alkoholismu „zvykáním si na alkoholické nápoje od nejranějšího dětství, neboť věci, které známe a které nás nemohou překvapit, můžeme potírat.“

Vítězslav Čížek: „Abstinent odmítající alkohol je ve své podstatě totéž co negramot, jenž nepotřebuje knihu, protože neumí číst.“

Základní metody HR v řimsologii

- 1) Zkoumání příčin alkoholismu (i empiricky)
- 2) Polemika s tradičními narativy stigmatizujícími alkoholismus
- 3) Důraz na pozitivní aspekty alkoholismu či pravidelného užívání alkoholu
- 4) „Měkčí“ formy závislosti jako prevence vůči „tvrdším“
- 5) Definování intelektuální „nadstavby“ a společenské prospěšnosti pití
- 6) Reportáže z léčení a osobní konfese

1. Zkoumání příčin alkoholismu resp. pití alkoholu (teorie)

Lidová moudrost jako intuitivně optimální přístup k alkoholismu

Ukázka analýzy (*Pivo v písních lidových a znárodnělých*, cca 700 písní)

1. Alkohol podmínkou družby (180x): „Kde je pivo,/ tam je živo,/ tam je také švitořivo.“
2. Základem bratrství/přátelství (95x): „Připiju ti můj bratříčku, / na to ti podám ručičku, /ej, pime, nedlime,/ a spolu pospolu veseli budme“
3. Alkohol iniciátor veselosti/zpěvu (45x): „když se tak pivečko pění /písnička daleko není“
4. Pivo jako stvrzování češství (32x): „Kde se česká píseň zpívá,/ dobrým pivem krk prolívá.“
5. Výtečná chuť piva (25x)
6. Alkohol jako lék (12x): „kdo se ho napije,/ každý hned obžije // Pivo jest nápoj milý,/ neb nás každého sílí,/ ten, jenž v práci chřadne, / hned po něm omládne, / každá žíla znovu / počne tlouct v tu dobu....“
7. Identifikace skrze alkohol (10x): „kde je piva sklenice, / tu je taky můj srdce“
8. Zachování tradice (8x): „Když jsou naši pívávali,/ též i my pít budem“
9. Pivo je boží dar (7x); pije se snadno jako voda (7x)
10. Substitute ženy a alkoholu (6x): „pojď sem plný džbánku – moje nevěsto“; „tys má láska jediná,/ skleničko má pěnivá!“

2. Polemika s narativy stigmatizujícími alkoholismus

Masaryk: „Budoucnost patří střízlivým“ – Řimsologie: „Budoucnost patří všem, i střízlivým!“

„Abstinenti v americkém kongresu způsobili návrhem prohibice alkoholismus“ (V. Bezucha)

V. Bezucha: *Podíl opice na polidštění práce* – alkohol je jedem jen pro chronické abstinenty. „*Je pravda sice, že drobná zvířata alkohol nesnášejí (laboratorní myši či králíci velmi rychle umírají), ale domnívám se, že právě tato vlastnost (kromě umění pracovat, tj. získávat zapojením do výrobního procesu prostředky na alkohol) odlišuje zvířata od člověka.*“

3. Pozitivní aspekty alkoholismu

Pití alkoholu jako „očkování“

Vítězslav Čížek: *Pivoléčba chorob žlučnickových* – pivo je optimální náhradou žluči a tudíž nejlepším lékem

János Romsauer: *Nové metody v terapii arteriosklerózy* – proti ukládání tuků na stěnách cév se lze nejlépe bránit jejich rozpouštěním alkoholem; „notoričtí alkoholici umírají na arteriosklerózu jen ve zlomku procenta“

Pamela Thompson – pivem úspěšně léčila žaludeční vředy v době, kdy jiný alkohol nesměla

Karel Komárek: *Fenomén opojného nápoje v biblické a církevní tradici* – víno je „dobrý dar“ Boha člověku; Bible: „Nepij už jen vodu, ale ber si taky trochu vína kvůli svému žaludku a když tak často stůněš.“; „Obstarej opojný nápoj tomu, kdo má zemřít, víno tomu, kdo je plný hořkosti: ať se napije, ať zapomene na svou bídu, ať už si nevzpomíná na své neštěstí.“

4. Měkčí“ formy závislosti jako prevence vůči „tvrdším“

Pivo/víno proti kořalce

Contraalkoholismu s může „odstranit vliv alkoholu na český lid a nahradit ho pivem“.

Citát Jean-Luca Faurého: „Není lepšího prostředku k zamezení alkoholismu než umírněná spotřeba vína, neb všichni, kdož pijí víno denně, necítí potřebu alkoholu.“

Alkohol jako obrana před toxikománií

Je znepokojivé, že mladá generace vyrůstá „nepoznamenaná alkoholismem. Tito lidé jsou v životě nezakotveni a stávají se snadnou kořistí narkomafiánů a zločinných sekt.“; „Včasná alkoholizace mládeže je nejlepší prevence vůči drogám.“

5. Intelektuální „nadstavba“ pití

Julius Hůlek: *„Řimsologie právě díky alkohol-alkoholismu dokázala překročit hranice alkohol-alkoholismu samotného, aby se v něm zpětně znovu ukotvila, ovšem na eticky smysluplnější, vyšší úrovni.“*

Lenka Pořízková: definice „řimsologického vožrání se“:

- *„řimsologické vožrání se“ není cílem, nýbrž nástrojem gnozeologické povahy;*
- *generuje v dané společnosti zcela nové, unikátní mentální či kulturní produkty, jejichž vzniku nelze docílit jinými, méně riskantními cestami;*
- *tyto produkty svou relevancí a socio-kulturním dopadem dalece přetrvávají v čase samotný akt „vožrání se“*

6. Reportáže z léčení a osobní konfese

Reporty z tradiční adiktologické či psychiatrické léčby = badatelský pobyt, pocit hrdosti, završení výzkumu

Vítězslav Čížek: *Zpráva o podstoupeném psychiatrickém léčení* (1981)

Josef Dlabal: výzva k léčení v časopise *Hlas krve* (1991)

Julius Hůlek: kontinuální zprávy o podstoupeném léčení a o úspěšné abstinenci

Kongres v prosinci 2018 – téma: alkohol-alkoholismus v mém životě; Četné referáty *Jak jsem se stal alkoholikem*

- pití jako obrana proti intelektuální deprivaci, způsob boje s totalitou – tj. jako něco přirozeného až nevyhnutelného

HR postoj řimsologie k alkoholismu

„nelze se tomu vyhnout, ale učíme se s tím žít“